

ANKARA TİCARET BORSASI

KOTASYONUNA DAHİL MADDELERİN FİRE VE ZAYİAT ORANLARINA İLİŞKİN TEAMÜL KARARLARI

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI/TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

Hububatın

Fabrikadaki Un imalatında;

-		
a)	Buğdayın tremiye dökülüşüne kadar fire	% 0.5
b)	Kantar farkı	% 0.5
c)	Depolama farkı	% 1
d)	Tremiye dökülen buğdayın ön temizleme İşlemindeki ot, saman, çöp, bit yeniği vs.	% 1,5
e)	Kırık Buğday	% 1
f)	Taş, kum	% 0.5
g)	Yıkama esnasında ve ikinci temizlemede buğday, taş, kum	% 1.5
h)	Mekanik depolamada zayıat	% 0.5
Toplam fire ve zayıat nispeti		% 7

Netice olarak yıkanmış ve temizlenmiş buğdayın ilk kırmaya gelinceye kadarki kayıplar toplamı en çok % 7 olması teamüldendir.

Örnek;

100 Kg Temizlenmemiş buğday
7 Kg Fire ve zayıat

93 Kg Temizlenmiş Buğday

1.40 Kg Tavlamada vezin artışı (93 Kg x % 1.5= 1.39)

+

94.40 Kg Öğütülmeye girecek, randıman hesabına esas alınacak buğday miktarıdır. Bu buğday miktarına göre 17 Şubat 1999 tarih ve 23614 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan TÜRK GIDA KODEKSİ Buğday Unu'na göre kül nispetlerine bağlı olarak un ve tali ürün elde edilir.

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

HUBUBATIN yükleme, boşaltma, depolama, kantar farkı ve ezme firesi

	Alımından Satımına Kadar yükleme,boşaltma (Zayıat)	Kantar Farkı %	Depolama Farkı %	Ezme Firesi %	Toplam %
Buğday	1	0,5	1,5	-	3
Arpa	1	0,5	1,5	1,5	4,5
Çavdar	1	0,5	1,5	1,5	4,5
Yulaf	1	0,5	1,5	1,5	4,5
Mısır	1,5	0,5	3	2	7
Darı	1	0,5	3	-	4,5
Pirinç	1,5	0,5	2	-	4

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

HUBUBAT MAMULLERİ yükleme boşaltma ,depolama,kantar farkı firesi

	<u>Alımından Satımına</u> <u>Kadar Yükleme, boşaltma %</u>	<u>Kantar</u> <u>Farkı %</u>	<u>Depolama</u> <u>Farkı %</u>	<u>Ezme</u> <u>Firesi %</u>	<u>Toplam %</u>
Buğday Unu	0,5	0,5	1	-	2
Razmol	1	1	2,5	-	4,5
İrmik	1	1	2	-	4
Kepek	2	1	3	-	6
Bonkalite	0,5	0,5	1,5	-	2,5
Köylü unu (Tip 6)	1	1	3	-	5
İrmikaltı un	0,5	0,5	2	-	3

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 1.2.1963/1

	<u>Toptan</u>	<u>Perakende</u>
Bulgur	2	5
Makarna dökülüp saçılması	1	3

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

BAKLİYAT

Naturel bakliyatın ihraç edilecek hale gelmesi ve TSE standartlarına uygun şekilde hazırlanmasına kadar olan fire nispetleri:

	<u>Alımından satımına kadar</u> <u>Yükleme,boşaltma</u>	<u>Kantar</u> <u>farkı</u>	<u>Depolama</u> <u>farkı</u>	<u>Eleme,taş,toprak</u> <u>ve analize kadar</u>	<u>Toplam Enaz Ençok</u>
Mercimek	% 1	% 1	% 1	% 5-% 7	% 8-% 10
Nohut	% 1	% 1	% 1	% 3-% 5	% 6-% 8
Kuru Fasulye	% 1	% 1	% 1	% 3-% 7	% 6-% 10
Börülce	% 1	-	% 1	-	% 2

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 1.2.1963/1

BİTKİSEL YAĞLAR

	<u>Toptan (Fire ve zayıat)</u>	<u>Perakende (Fire ve zayıat)</u>
Mayi yağlar (sıvı)	% 2	% 5

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 1.2.1963/1

HAYVANSAL YAĞLAR

	<u>Toptan (Fire ve zayıat)</u>	<u>Perakende (Fire ve zayıat)</u>
Sadeyağ erinmiş	% 2	% 5

Sadeyağ erinmemiş	% 5	% 10
Tereyağ pakette	% 5	% 10

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 1.2.1963/1

ZEYTİN

(Fire ve zayıt oranı)	<u>Toptan</u>	<u>Perakende</u>
Zeytin tanesi küfe	% 8	% 15
Zeytin tanesi sandık	% 3	% 15

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 1.2.1963/1

PEYNİRLER :

	<u>Toptan (Fire ve zayıt)</u>	<u>Perakende (Fire ve zayıt)</u>
Beyaz Peynir eski	% 3-5	% 10-15
Beyaz Peynir taze	% 5-10	% 15-20
Kaşar Peyniri	% 5	% 10
Kaşkaval Peyniri	% 5	% 10

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

KURU SOĞAN VE PATATES

<u>Kuru Soğan</u>	<u>Fire oranı</u>
Üreticiden toptancıya kadarki safhasında	% 7
Depoda ilk altı ayda	% 15

Patates

Üreticiden toptancıya kadarki safhasında	% 5
Depoda ilk altı ayda	% 12 ortalama fire verir.

Patates ve kuru soğanın, depoda hava şartlarına bağlı olarak zayıt oranları değişmektedir.

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

	<u>En az %</u>	<u>En çok %</u>
Yemeklik yumurta;		
Toptancıya intikali sırasında	3	5
Perakendeciye intikali sırasında	5	5
Perakende satış yerinden tüketiciye intikaline kadarki sürede	8	8
Damızlık yumurta;		
Çiftlikten kuluçkahaneye kadar	7	10
Kuluçkahanede	20	30 fire verir.

BORSA MECLİSİ**TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7****ET (Kırmızı)**

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların etleri kesimhanedeki sıcak tartı ile satış salonundaki perakendeciye kasaba satıldığı soğuk tartı arasında geçen zamanda (12 saatte) % 3 fire, % 3 trimik verir. Perakendeci kasapta ise, tüketiciye satılmasına kadar geçen aşamada beklemeden ve parçalamadan dolayı % 5 fire ve zayıat verir.

BORSA MECLİSİ**TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7****TAVUK VE PİLİÇ ETİ;**

Kesimhaneden toptancıya kadarki aşamada en az % 3, en çok % 4,
Toptancıdan perakendeciye kadarki aşamada en az % 1, en çok % 2,
Perakendeciden tüketiciye kadarki aşamada ise en az % 2, en çok % 3 fire verir.

	En az	Ençok
Tavuk ve piliç etinin parçalanmasında	% 3	% 5 fire,
But şişte (derisiz ve kemiksiz)	% 35	% 40
Bonfilede (derisiz ve kemiksiz)	% 35	% 40 zayıat verir.

BORSA MECLİSİ**TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7****KASAPLIK CANLI HAYVANLAR**

Tokluk firesi; büyükbaş hayvanlardan % 8, koyunlardan ve keçilerden %5, kuzulardan ve oğlaklardan % 3 nispetinde olmak suretiyle düşülür. 1 Eylül'den itibaren kuzulardan tokluk firesi % 5 düşülür. Mal bedeli tokluk firesinin tenzilinden sonra kalan ağırlık üzerinden hesap edilir. Küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar, nakliye esnasında % 1, beslenme esnasında % 2 fire verir.

BORSA MECLİSİ**TOPLANTI TARİH/SAYISI: 31.8.1992/7****CİVCİVİN FİRE VE ZAYİAT ORANLARI**

	<u>En az %</u>	<u>En çok %</u>
Civcivin kümese teslimine kadar	2	5
45-50 günlük civcivin kümeste yetiştirme dönemindeki fire	5	9
Yumurta civcivinin yumurtlayıncaya kadar 5 aylık ödem	7	13

TAVUĞUN FİRE VE ZAYİAT ORANLARI

	<u>En az %</u>	<u>En çok %</u>
Yumurta döneminde	9	9
Damızlık tavuk yetiştiriciliğinde verim döneminde	18	22
Et tavukçuluğunda hayvanın yerine ve nakliye mesafesine göre kesim firesi	22	28

DOKUMA HAM MADDELERİ

Natürel Tiftik
Keçi Kılı
Yapağı

BORSA MECLİSİ

TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

<u>Fire</u>	<u>Zayiat</u>
% 1-2	% 3-5
% 1-2	% 3-5
% 4-5	% 3-4

BORSA MECLİSİ

TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

HAM DERİLER

Et ve Balık Kurumu veya Belediye mezbahalarında kesimi yapılan sığır derileri (dana, sığır, manda, camız vb.);
Yaz mevsiminde Mayıs-Eylül ayları arası % 20-22
Kış mevsiminde Eylül-Nisan ayları arası % 17-18

Kırsal kesimde (mezbaha kesimi dışında);
Yaz mevsiminde Mayıs-Eylül ayları arası % 14-17
Kış mevsiminde Eylül-Nisan ayları arası % 12-14 fire verir.

Ancak büyükbaş hayvanların derilerinin yaş alınıp yaş satımında kesimhaneden depoya intikali sırasında % 3-4 fire verir. Salamuraya dönüşümünde ise bu fire oranı yukarıdaki nispetler içerisinde. Küçükbaş hayvan derilerinin kombina veya mezbahadaki kesiminde, kesim hatası ve hastalık nedeniyle % 4-5 zayıat verir.

Kırsal kesimde ise (mezbaha dışı kesim) bu oran % 10-12'ye kadar çıkabilir. Şöyle ki, kırsal kesimde ehil olmayan eller tarafından kesim yapıldığından ve kesim büyüklüğüne varmadan kesime alındığından daha çok zayıat verdirilir. Kurban derileri bu orana dahildir ve bu kategori içerisinde değerlendirilir.

BORSA MECLİSİ

TOPLANTI TARİH/SAYISI: 26.4.2000/7

AV DERİLERİ

	<u>Zayıat</u>
Kurt	% 1-3
Sansar	% 1-3
Tavşan	% 1-3
Tilki derileri	% 1-3

Av derilerinin hepsi adetle alınıp satılır. Avlanma şekline göre % 1-3 oranında zayıat verir.

ANKARA TİCARET BORSASI

BORSA MECLİSİ
TOPLANTI TARİH VE SAYISI: 26.2.2002/31

ANA DAMIZLIK CİVCİV VE YUMURTA (G.P.S) ÜRETİM/NDE FİRE VE ZAYIAT ORANLARI

1- İngiltere ve Almanya 'dan ithal edilen yumurtaların kuluçkahane teslimine kadar ki taşıma safhasında oluşan fire ve zayıat oranı (Cracks) (kırık, çatlak, gizli çatlak, şalaz kopması v.s.) % 1- % 1,5

2- Ana damızlık yumurtalarda dölsüzlük oranı (Infertility): (Anaç yaşına bağlı olarak)

- Ana hattı yumurtalarında % 12 - % 20

- Baba hattı yumurtalarında % 19 - % 25

3- Ana damızlık dölü yumurtalarında çıkış gücü kaybı (H O.F) : (Yumurta yaşına ve taşıma mesafesine bağlı olarak)

- Ana hattı yumurtalarında % 20 - % 12

- Baba Hattı yumurtalarında % 26 - % 18

4- Damızlık civciv üretiminde iskarta civciv oranı (Culls): (Seks ayrımı, aşılama, tırnak kesme ve ibik kesme aşamaları dahil)

- Ana hattı civcivlerde % 2 - % 6

- Baba hattı civcivlerde % 4- % 10

5- Damızlık civciv üretiminde seks ayırım oranı (Sex split):

- Ana ürün oranı % 46 - % 48

- Yan ürün oranı % 52- % 54

6- Civcivlerin kuluçkahaneden kümese kadar oluşan ölüm oranı (Mortality) % 1- % 2 fire verir.